

Janneke Brinkman:

Familiedrama's trokken wissel op leven botanisch kunstenares

Tekenen en is mediteren'

'Pluk de Dag' heet de expositie waarmee botanisch tekenares **JANNEKE BRINKMAN** in de Kasteeltuinen van Arcen deze zomer haar dertigjarig jubileum viert. De titel had niet toepasselijker kunnen zijn. De echtgenote van oud-politicus **ELCO BRINKMAN** wist ziektes en dood binnen haar familie een plaats te geven en ook weer levensgeluk te vinden. 'Werken is voor mij meditatie.'

Door BARBARA PLUGGE

Het leven was niet altijd mild voor **JANNEKE BRINKMAN**, biologe, botanisch tekenaar en echtgenote van oud-CDA-politicus **ELCO BRINKMAN**, beiden 76. Elco kreeg tot twee keer toe non-hodgkin (lymfeklierkanker), in 1998 en 2002, en hun jongste dochter kreeg in 2012 de ziekte. Beiden verloren door de behandelingen hun haar, maar kregen dat gelukkig ook weer terug. Janneke: 'Ik zie ons nog staan aan haar ziekenhuisbed. De arts zei: 'Ik heb een goede en een slechte mededeling. De slechte is dat ze kanker heeft, de goede dat het te behandelen is.' Maar ja, toch dik-

ke tranen. Het is gelukkig goed gekomen, ze heeft nog drie gezonde kinderen gekregen.' De man van haar oudste dochter werd in 2013 getroffen door kanker... 'En onze zoon en zijn vrouw verloren in 2008 dochttertje hun **BERENICE**, de helft van een tweeling, vlak na de geboorte. De navelstreng zat verstrengeld om haar halsje. Ze hebben nog een keizersnede willen doen, maar daar waren ze te laat mee.' Jannekes geliefde, anderhalf jaar jongere zusje **HENRIËTTE** stierf twee jaar geleden aan een herseninfarct. 'We hadden kort daarvoor nog haar verjaardag gevierd.' Zelf kreeg ze hartklachten. Het leven met een ambitieus politicus was soms zwaar. Elco was onder meer minister in de kabinetten

Janneke en Elco Brinkman.

Lubbers 1 en 2, van 2011 tot 2019 was hij fractievoorzitter voor het CDA in de Eerste Kamer. In 1998 was hij aangewezen als opvolger van **RUUD LUBBERS** en voorbestemd om premier te worden. Lubbers nam tijdens de verkiezingscampagne echter afstand van zijn kroonprins, er kwam kritiek op zijn manier van campagnevoeren en het CDA verloor. Brinkman verliet gedesillusioneerd de politiek. Janneke, opgelucht: 'Maar daarna werd hij wel tot twee keer toe uitgeroepen tot de meest invloedrijke bestuurder van ons land.'

EIGEN FOTO

Janneke met haar geliefde kleinkinderen.

Overigens kreeg ook Janneke, nu weer gezegend met een enorme bos glanzend haar, met ernstige haaruitval te maken. Het moet gekomen zijn door een zware infectie, opgelopen tijdens een reis naar Ghana voor SOS Kinderdorpen, of door een verminderd auto-immuunsysteem vanwege stress. 'Mijn haar werd dunner en dunner en ik had een paar jaar lang kale plekken. Ik voelde me dóód-ongelukkig. Het heeft lang geduurd, maar uiteindelijk is het goed gekomen.'

Pijn

De staaroperatie die Janneke recentelijk onderging en risicovol had kunnen zijn voor haar vak, vindt Janneke niet passen in het ritje pijn en verdriet. De ingreep is geslaagd, waarna ze vol overgave haar potlood weer ter hand kon nemen. De zon schijnt ook weer in huize Brinkman. Janneke is actiever dan ooit in haar atelier aan huis in Leiden. In de Kasteeltuinen van Arcen exposeert de tekenares die een

begrip is in haar wereld, de hele zomer met maar liefst honderdvijftig kunstwerken. Al dertig jaar schildert Janneke vol passie de uitbundige kleuren- en vormenpracht van bloemen en planten. Als biologe is zij altijd op ontdekkingstocht in de inspirerende natuur. Haar aquarellen zijn een precieze weergave van planten, bloemen en insecten. Haar botanische tekeningen worden al vele jaren toegepast op serviezen, agenda's, kalenders, postzegels, bad- en bedtextiel en allerlei andere producten. 'Van tien uur 's ochtends tot vier uur 's middags zit ik in mijn atelier. De rust die ik daar vind, die bloemen voor mijn neus, het is voor mij een vorm van mediteren. Ik ben uiteindelijk wel blij dat ik niet in een laboratorium terecht ben gekomen. Dan had ik misschien nog aan de snijtafel gestaan, zoals in mijn studie. Ik moest daar kikkers prepareren, hun zenuwstelsel blootleggen en dat alles heel precies natekenen. Daar is mijn oog voor detail ontwikkeld. Zo'n beestje in een bakje en het losgemaakte velletje opgeprikt met speldjes was een soort stillerven.' Het woord koelbloedig wil ze niet horen. 'Ik zag dat niet zo. We kregen een duif die nog warm was en dan moest je zijn bloedvatstelsel blootleggen. En o jee, als je het verkeerd deed, dan liep het hele beest onder het bloed en zag je niets meer. Ik schiepte er een buitengewoon genoeg in om prachtige tekeningen te maken. Die passie heb ik nog steeds, maar nu vereeuwig ik liever bloemen en planten.'

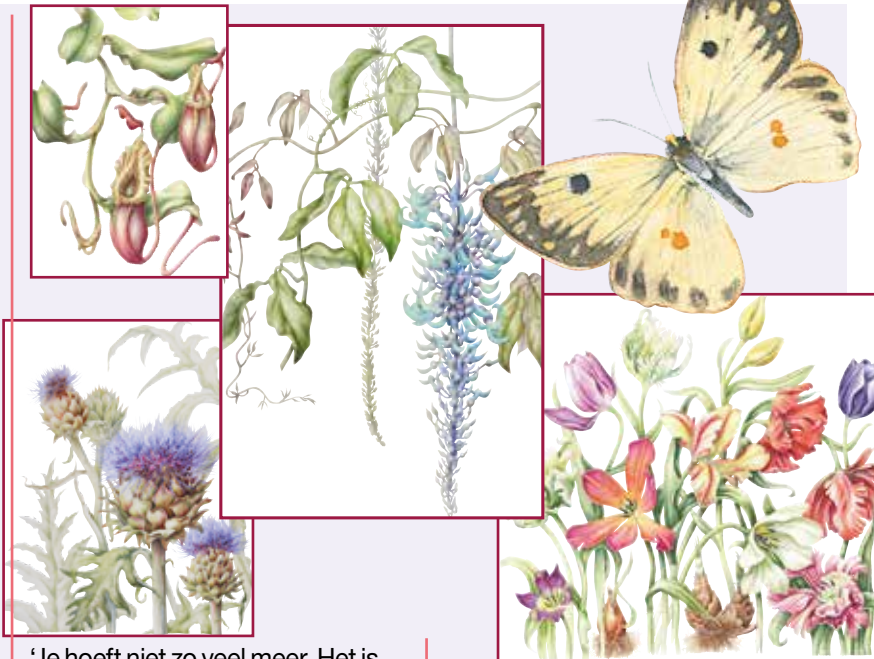
Emma's orchidee

In Arcen hangen aquarellen met een speciale betekenis, zoals die met de tweekleurige roze/witte bloem Nerine Berenice, door de kweker vernoemd naar haar overleden kleindochter. 'Het is zo'n bijzondere bloem. Ik heb de plant in een pot in mijn tuin. Het is geen echte tuinbloem, hoor,

hij wordt meestal in kassen gekweekt voor boeketten, maar hij hóórt daar.' In haar atelier kreeg Berenice met de punt van haar potlood een tweede leven. De begrafenis van de baby op Sint Barbara in Amsterdam staat op haar netvlies gegrift. 'Het was een hartverscheurend afscheid. Iedereen was er, Elco's broers en zusters en die van mij, de ouders, de grootouders. Het kindje, zo gaaf nog, lag bij haar moeder in de armen. We mochten haar allemaal zien en een kusje geven, voordat ze in haar witte kistje werd gelegd. Op het dekseltje lagen nerines. De dienst in het kapelletje werd geleid door dezelfde dominee als die haar ouders had getrouwd.' Tussen de vele kunstwerken hangt ook de tekening van de Coloeogyne cristata-orchidee die **KONINGIN EMMA** uit Duitsland meenam toen ze bij **KONING WILLEM III** introk. 'De plant ging in de kas van Het Loo en verhuisde toen het Paleis staats eigendom werd naar Paleis Soestdijk. **KONINGIN JULIANA** leefde toen nog, ze hield van lathyrussen, maar gaf niets om orchideeën en zeker niet om witte. **PRINS BERNHARD** vond het wel een mooie plant en liet altijd bloeiende orchideeën op zijn werkkamer zetten. Na hun overlijden gingen de kassen dicht en de verwarming uit.' Emma's orchidee bestaat nog. 'Zeker. Hij is verhuisd naar de Hortus Botanicus in Leiden en daar opgenomen in de grote orchideeënverzameling. In de verwarmde kassen wordt hij goed verzorgd.'

Verdord

Zelf ervaart ze het ouder worden als rustgevend.

'Je hoeft niet zo veel meer. Het is alleen maar genieten van wat je hebt. Je bent in de herfst van je leven en in de natuur is dit de mooiste tijd van het jaar. De zon is niet meer zo hard en alles om je heen wordt milder en zachter.' Verdorde bloemen vindt ze ook niet triest. 'Uitgebloeide rozen, tulpen, zo prachtig. Ik wil ze ooit gaan tekenen.' Over de bloemen bij haar eigen afscheid is ze nog niet uit. 'Wilde bloemen of een kleurrijk veldboekje uit het land. Oranje,

rood, paars... prachtig. Maar nu ik erover denk, het allermooiste zouden toch bloemen uit mijn eigen tuin zijn.' Een begrafenisondernemer biedt kisten aan die zij heeft opgesierd met bloemendessins. Het is hun aanvulling op hun afscheidscollectie. 'Bloemen horen bij het leven én het afscheid. Mensen kunnen inderdaad begraven worden tussen de bloemetjes van Janneke Brinkman. Ik vond het heel eervol om daarvoor gevraagd te zijn.'

